

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TÀI LIỆU BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN SỬ DỤNG SÁCH GIÁO KHOA môn **ÂM NHẠC**

(Tài liệu lưu hành nội bộ)

Bộ sách: Kết nối tri thức với cuộc sống

LỚP **3**

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

DANH MỤC VIẾT TẮT TRONG TÀI LIỆU

GV	giáo viên
HS	học sinh
SGK	sách giáo khoa
SGV	sách giáo viên

MỤC LỤC

	Trang
A. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ BỘ SÁCH GIÁO KHOA	4
1. Khái quát về chương trình môn học	4
2. Giới thiệu chung về sách giáo khoa môn Âm nhạc 3 bộ Kết nối tri thức với cuộc sống	5
3. Phương pháp và hình thức tổ chức dạy học	15
4. Hướng dẫn kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn Âm nhạc	20
5. Giới thiệu tài liệu bổ trợ, nguồn tài nguyên sách và học liệu điện tử, thiết bị dạy học.	22
B. HƯỚNG DẪN XÂY DỰNG KẾ HOẠCH BÀI DẠY	29
1. Quy trình thiết kế bài dạy (giáo án)	29
2. Bài soạn minh họa	30

GIỚI THIỆU CHUNG VỀ BỘ SÁCH GIÁO KHOA

1. KHÁI QUÁT VỀ CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC

Chương trình Giáo dục phổ thông môn Âm nhạc ban hành năm 2018 theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh ở bậc Tiểu học. Trong đó, các phẩm chất quy định tại chương trình bao gồm: yêu nước, nhân ái, trung thực, chăm chỉ và trách nhiệm.

Các năng lực chung có: Tự học/ tự chủ; Giao tiếp/ hợp tác và Giải quyết vấn đề/ sáng tạo.

Các năng lực âm nhạc gồm: Thể hiện âm nhạc, hiểu biết/ cảm thụ âm nhạc và vận dụng/ sáng tạo âm nhạc. Mục tiêu, yêu cầu cần đạt trong Chương trình môn học Âm nhạc lớp 3 đã thể hiện rõ sự tiếp nối trong tính hệ thống với chương trình môn học Âm nhạc lớp 1 và lớp 2. Cụ thể, về nội dung bao gồm 5 mạch: Hát, Nghe, Đọc nhạc, Nhạc cụ và Thường thức âm nhạc. Các yêu cầu triển khai mạch nội dung đã thể hiện rõ mức độ cơ bản và phân hoá để đáp ứng mục tiêu dạy học phát triển phẩm chất và năng lực cho đối tượng học sinh lớp 3 ở các vùng miền khác nhau trên cả nước. Đồng thời cũng tạo cơ hội cho học sinh (HS) được rèn luyện, hình thành và phát triển các tố chất, khả năng tiềm ẩn của mỗi cá nhân.

Các yêu cầu cần đạt với HS lớp 3 được quy định ở các mạch nội dung trong Chương trình môn học 2018 như sau:

Hát	– Quốc ca Việt Nam. – Bài hát tuổi học sinh (8 – 9 tuổi), đồng dao, dân ca Việt Nam, bài hát nước ngoài. Các bài hát ngắn gọn, đơn giản, có nội dung, âm vực phù hợp với độ tuổi, đa dạng về loại nhịp và tính chất âm nhạc.
Nghe nhạc	Một số bản nhạc có lời và không lời phù hợp với độ tuổi.
Đọc nhạc	Giọng Đô trưởng. Các mẫu âm ngắn, đơn giản, dễ đọc, âm vực phù hợp với độ tuổi. Chủ yếu sử dụng trường độ: trắng, đen, móc đơn và dấu lặng đen.
Nhạc cụ	Một số mẫu tiết tấu ngắn, đơn giản. Chủ yếu sử dụng trường độ: trắng, đen, móc đơn và dấu lặng đen.

Thường thức âm nhạc	– Tìm hiểu nhạc cụ: Một số nhạc cụ phổ biến của Việt Nam và nước ngoài. – Câu chuyện âm nhạc: Một số câu chuyện âm nhạc phù hợp với độ tuổi.
------------------------------------	---

Bên cạnh đó, yêu cầu đổi mới về phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và hoạt động kiểm tra đánh giá đặt ra trong chương trình cũng nhằm hướng tới mục tiêu hình thành và phát triển các phẩm chất, năng lực cho học sinh. Theo quan điểm *Lấy học sinh làm trung tâm*, tôn trọng sự khác biệt về tổ chất, khả năng âm nhạc của mỗi cá nhân, vì thế, các yêu cầu cần đạt và các mạch nội dung trong chương trình mới sẽ tạo thêm nhiều cơ hội giúp HS học tập môn Âm nhạc từ chính sự hứng thú và tích cực của mỗi cá nhân trong các hoạt động tương tác với nhóm, tập thể.

2. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ SÁCH GIÁO KHOA MÔN ÂM NHẠC 3 BỘ KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Cơ sở việc biên soạn sách giáo khoa (SGK) *Âm nhạc 3*:

- Chương trình giáo dục phổ thông môn Âm nhạc (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo);
- Tuân thủ và cụ thể hoá Chương trình (Định hướng tiếp cận, Mục tiêu, Yêu cầu cần đạt, Đổi mới phương pháp dạy – học và Đánh giá).
- Bám sát triết lý của bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống.
- Đảm bảo kế thừa những yếu tố tích cực của SGK Việt Nam hiện hành và vận dụng hợp lý kinh nghiệm quốc tế về phát triển SGK, phát triển năng lực.
- Là những kế hoạch cho những hoạt động học tập tích cực của HS góp phần hình thành và phát triển những năng lực chung, đặc biệt là năng lực môn học.
- Tạo điều kiện để HS tự học và khả năng vận dụng sáng tạo, góp phần đổi mới phương pháp dạy học; giúp giáo viên (GV) tổ chức đa dạng và phong phú các hoạt động học tập của HS.
- Việc phát triển từ chương trình đến SGK được nghiên cứu và thực hiện vừa đảm bảo tính khoa học, gắn với thực tiễn dạy học Âm nhạc và khả năng của HS ở các địa phương, vùng miền khác nhau trên cả nước. Giáo viên có thể linh hoạt lựa chọn các nội dung phù hợp trong tài liệu giáo dục địa phương để tích hợp vào nội dung các chủ đề âm nhạc một cách hài hoà.

2.1. Giới thiệu sách giáo khoa Âm nhạc 3 – bộ Kết nối tri thức với cuộc sống

2.1.1. Những điểm chung

- Căn cứ vào Chương trình môn Âm nhạc, SGK Âm nhạc 3 được xây dựng theo các chủ đề.
- Các bài hát được lựa chọn cho HS học ngắn gọn, đơn giản, dễ hát, dễ thuộc phù hợp lứa tuổi, với chủ đề và có tính cập nhật.
- Ở mỗi chủ đề, sách bảo đảm sự hài hoà giữa các hoạt động hình thành kiến thức, rèn kĩ năng với hoạt động thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn cuộc sống.
- Sách dễ sử dụng, phù hợp cho việc tự học của HS, cho việc giảng dạy của GV và việc theo dõi, phối hợp của phụ huynh HS.
- Sách có độ mở thích hợp, thuận tiện cho việc cập nhật thông tin và bổ sung kiến thức theo vùng miền, theo định hướng năng lực của HS. Sách giúp GV có thể vận dụng linh hoạt theo đặc điểm của từng trường học hoặc địa phương.
- Sách góp phần đổi mới phương pháp dạy và học; giúp HS thực hiện nhiệm vụ học hiệu quả, giúp GV tổ chức tốt các hoạt động học tập cũng như các hoạt động kiểm tra, đánh giá học tập của HS.
- Sách được thiết kế theo mô hình hoạt động. Trong đó, nội dung mỗi bài trong SGK được thể hiện qua các hoạt động học.
- Sách có một Thiết kế mỹ thuật tổng thể, nhất quán và khoa học, hình ảnh đẹp, hấp dẫn, hiện đại, sát với nội dung học tập và dễ dàng sử dụng cho mỗi HS, GV.
- Sách là tài liệu dạy học bao gồm: sách giấy (sách học sinh, sách giáo viên, vở bài tập); thiết bị, đồ dùng dạy học; sách mềm (sách điện tử), việc dạy học được hỗ trợ bởi hệ thống phần mềm và học liệu điện tử dành cho GV và HS.

2.1.2. Điểm mới về nội dung

SGK Âm nhạc 3 bộ Kết nối tri thức với cuộc sống đã triển khai đầy đủ các mạch nội dung được quy định trong Chương trình Âm nhạc, bao gồm: Hát, Nghe nhạc, Đọc nhạc, Nhạc cụ và Thường thức âm nhạc.

Những bài hát HS được học và những bài hát, bản nhạc HS được nghe, được lựa chọn từ các tác phẩm tiêu biểu, các chất liệu và hình tượng âm nhạc sinh động, hấp dẫn, gắn với thực tiễn đời sống, giai điệu âm nhạc phù hợp với đặc điểm lứa tuổi và các chủ đề đã lựa chọn nên dễ nghe, dễ thuộc vừa với khả năng học tập của HS. Trong đó có các bài hát tiêu biểu dành cho thiếu nhi, các bài hát dân ca và nhạc nước ngoài.

SGK *Âm nhạc 3* gồm 8 chủ đề, 4 chủ đề ở học kì I và 4 chủ đề ở học kì II. Ngoài các nội dung Hát, Nghe nhạc HS còn được làm quen với 4 bài đọc nhạc để tiếp cận với nốt nhạc trên khuông nhạc và thực hành theo kí hiệu bàn tay. Hay việc sử dụng một vài động tác vận động cơ thể như: giậm chân, vỗ tay, vỗ hai tay lên vai,... để đa dạng hoá các hình thức trải nghiệm và tiếp nhận các yếu tố của nghệ thuật âm nhạc. Nhất là việc rèn luyện tiết tấu, nhịp, phách cho HS khi tham gia các hoạt động học tập.

Ở nội dung đọc nhạc: HS tập đọc thang âm 7 nốt Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si (Đô) và luyện đọc 04 bài đọc nhạc có cấu trúc các câu mạch lạc, tiết tấu có tính chu kì, giai điệu thuận tai giúp HS dễ đọc, dễ nhớ.

Nội dung Thường thức âm nhạc: HS được nghe giới thiệu và làm quen với nhạc cụ dân tộc (đàn trống dân tộc) và 1 nhạc cụ nước ngoài (vi-ô-lông); trải nghiệm, khám phá nội dung và vận dụng sáng tạo qua nội dung hai câu chuyện *Những khúc hát ru* và *Cá heo với âm nhạc*. Những nội dung trong SGK được thiết kế theo các dạng hoạt động gồm: mở đầu – hình thành kiến thức mới – luyện tập thực hành – vận dụng (sáng tạo).

Song song với mỗi chủ đề của SGK tương ứng trong sách giáo viên (SGV) có phần hướng dẫn tổ chức các hoạt động học tập của HS ở các mức độ cơ bản và phân hoá gắn với các hoạt động của cá nhân, hoạt động nhóm và tập thể.

Trên cơ sở các gợi ý, khi thiết kế và triển khai dạy học, tùy theo đối tượng cụ thể, GV thực hiện tổ chức hoạt động học tập một cách linh hoạt, tạo không khí học tập sôi nổi để thu hút tất cả các HS cùng tích cực tham gia các hoạt động.

Sách *Âm nhạc 3*, có các Logo để thể hiện những nội dung khác nhau, HS nhìn vào hình ảnh của các logo có thể nhận biết được nội dung học tập:

Kèm theo sách giấy có Tài liệu dạy học điện tử và âm thanh các bài hát, bài nghe, đọc nhạc, phần nhạc đệm (nhạc beat) để hỗ trợ GV và HS trong quá trình chuẩn bị bài và dạy – học ở trên lớp và HS luyện tập, tự học ở nhà.

2.2. Cấu trúc sách và cấu trúc bài học

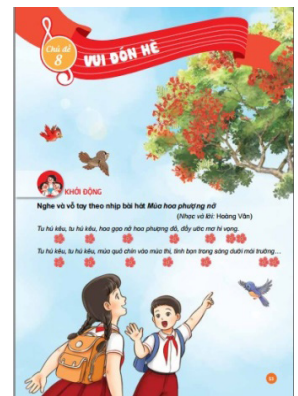
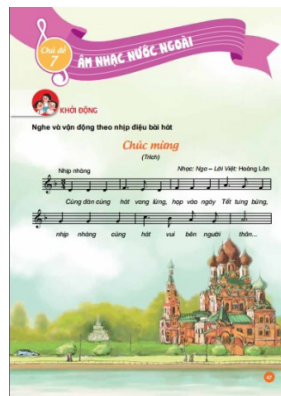
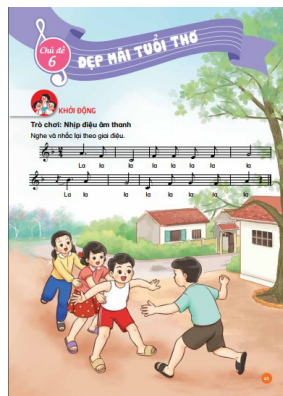
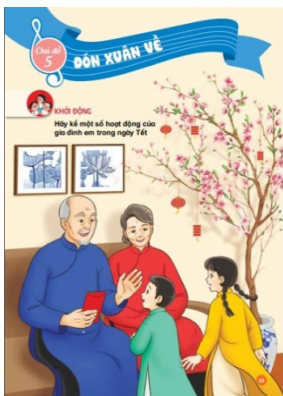
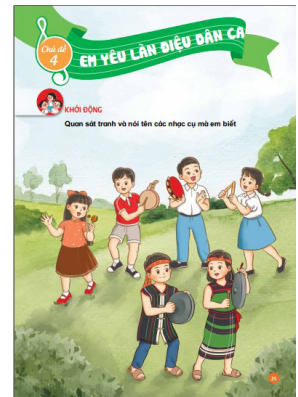
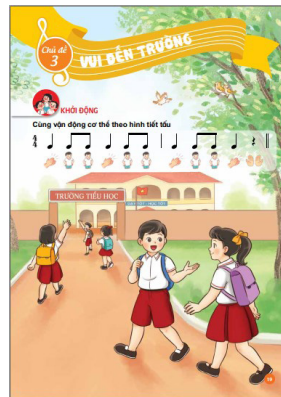
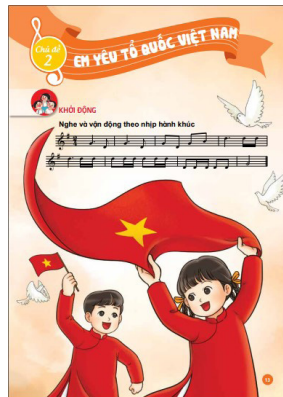
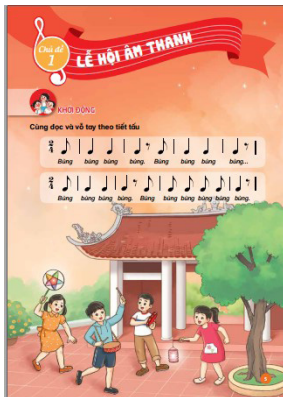
2.2.1. Cấu trúc sách

Căn cứ vào chương trình môn Âm nhạc, SGK Âm nhạc 3 được xây dựng theo các chủ đề.

Ở mỗi chủ đề đều có 1 bài hát và lựa chọn 2 – 3 trong số các nội dung khác như: Nghe nhạc, Câu chuyện âm nhạc; Đọc nhạc, Trò chơi âm nhạc,...

SGK Âm nhạc 3 có 8 chủ đề sau đây:

1. Chủ đề 1. Lễ hội âm thanh (4 tiết)
2. Chủ đề 2. Em yêu Tổ quốc Việt Nam (4 tiết)
3. Chủ đề 3. Vui đến trường (4 tiết)
4. Chủ đề 4. Em yêu làn điệu dân ca (4 tiết)
5. Chủ đề 5. Đón xuân về (4 tiết)
6. Chủ đề 6. Đẹp mãi tuổi thơ (4 tiết)
7. Chủ đề 7. Âm nhạc nước ngoài (4 tiết)
8. Chủ đề 8. Vui đón hè (3 tiết)

Các chủ đề trong SGK không quy định số tiết cụ thể. Số tiết và nội dung của mỗi chủ đề sẽ được phân chia cụ thể trong SGV. Như vậy, 8 chủ đề được dạy trong 31 tiết (trong đó 7 chủ đề dạy trong 28 tiết, 1 chủ đề dạy 3 tiết) và cứ sau 4 chủ đề – cuối mỗi học kì sẽ có 2 tiết ôn tập kiểm tra đánh giá. Do đó, tổng số tiết bao gồm 35 tiết theo quy định của chương trình.

2.2.2. Cấu trúc chủ đề/ bài học

– Đặc điểm của cấu trúc chủ đề / bài học:

Căn cứ vào các nội dung học tập đã được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc, mỗi chủ đề trong SGK đã có sự lựa chọn các nội dung một cách logic, khoa học theo quan điểm nâng dần mức độ kiến thức (từ dễ, đơn giản đến nâng cao) để hình thành phẩm chất và năng lực cho người học. Từ chủ đề 1 đến chủ đề 4 (trong học kì I), thường có 3 mạch nội dung học tập, đồng thời ở những chủ đề này nội dung Đọc nhạc cũng được biên soạn nhưng rất đơn giản để tránh sự quá tải và dễ gây nên tâm lí lo ngại khi học Âm nhạc đối với HS. Từ chủ đề 5 đến chủ đề 8 (trong học kì II), mỗi chủ đề cũng có 3 mạch nội dung và HS được tiếp tục làm quen với việc đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay một cách nhẹ nhàng giống như một trò chơi (theo kinh nghiệm nước ngoài). HS được làm quen dần với một số kí hiệu âm nhạc đơn giản trên khuôn nhạc (dùng khoá Son) qua các bài đọc nhạc ngắn, đơn giản dài không quá 8 ô nhịp 2/4.

Tên của mỗi chủ đề cũng được sách lựa chọn một cách cẩn thận, chi tiết, đảm bảo được các yếu tố: gần gũi, thân thiện, dễ nhớ, dễ hiểu và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi HS lớp 3. Đồng thời, thông qua các chủ đề đó để khẳng định sách không chỉ quan tâm đến việc hình thành năng lực mà còn phải chú ý đến việc hình thành phẩm chất cho HS.

Các nội dung được lựa chọn trong các chủ đề của sách, gồm có:

* Hát

Chọn 1 bài hát có nội dung phù hợp với chủ đề, phù hợp với khả năng của HS để dạy cho HS hát. Ví dụ:

– Chủ đề 1. *Lễ hội âm thanh*, chọn bài hát *Múa lân* và Thường thức âm nhạc giới thiệu *Dàn trống dân tộc*.

– Chủ đề 2. *Em yêu Tổ quốc Việt Nam*, chọn bài hát *Quốc ca Việt Nam* và Nghe nhạc bài *Ca ngợi Tổ quốc*.

* Nghe nhạc

Sách chọn 4 bài hát thiếu nhi (*Ca ngợi Tổ quốc*, *Đi học*, *Ước mơ hồng*, *Mùa xuân ơi*) và 2 bản nhạc không lời (*Suối đàn t'ring, Van-xơ Pha-vô-rít*) phù hợp với nội dung chủ đề cho HS nghe. Ví dụ:

- Chủ đề 3. *Vui đến trường*, chọn bài nghe *Đi học*.
- Chủ đề 6. *Đẹp mãi tuổi thơ*, chọn bài nghe *Ước mơ hồng*.
- Chủ đề 7. *Âm nhạc nước ngoài*, chọn bài nghe *Van-xơ Pha-vô-rít*.

Ngoài ra, còn cho HS được trải nghiệm qua phần nghe thêm một số nhạc phẩm khi giới thiệu nhạc cụ, kể chuyện âm nhạc hay vận dụng sáng tạo.

* **Đọc nhạc**

Trong cả năm học, nội dung đọc nhạc chỉ có 4 bài. Thông qua việc đọc nhạc, theo mức độ tăng dần, HS làm quen với cao độ và vị trí trên khuông nhạc gồm 6 – 7 nốt Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si. Như vậy ở lớp 1, HS được làm quen với thang 5 âm nền tảng, lên lớp 2 đọc 6 âm, đến lớp 3 mới đọc đủ 7 âm của giọng Đô trưởng. Các hình nốt chỉ dùng nốt đen, móc đơn, dấu lặng đen và nốt trắng.

* **Nhạc cụ**

HS sử dụng các nhạc cụ gõ được trang bị hoặc có thể tự tạo. Ngoài việc dùng nhạc cụ gõ đệm cho bài hát hoặc thể hiện các hình tiết tấu mẫu, HS còn luyện tập tiết tấu/ nhịp điệu theo hình thức vận động cơ thể tạo nên sự sinh động, cuốn hút mang tính vận dụng/ sáng tạo,...

* **Thường thức âm nhạc**

Giới thiệu 2 nhạc cụ trong đó có nhạc cụ dân tộc (dàn trống) và 1 nhạc cụ nước ngoài (vi-ô-lông).

Hai câu chuyện âm nhạc ngắn: *Những khúc hát ru* và *Cá heo với âm nhạc*.

Như vậy có thể thấy, sách *Âm nhạc 3* đã vận dụng đầy đủ và linh hoạt các yêu cầu được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc 2018. Từ đó, nhóm tác giả đã lựa chọn các nội dung cụ thể đưa vào sách một cách nhẹ nhàng, khoa học, sinh động. Có thể tóm tắt nội dung của sách gồm:

- Hát: 8 bài hát (gồm bài hát thiếu nhi, bài hát nước ngoài, dân ca Việt Nam).
- Nghe nhạc: 6 bài nghe (4 bài hát thiếu nhi + 1 bản nhạc biểu diễn đàn dân tộc, 1 bản nhạc không lời nước ngoài).
- Nhạc cụ: Sử dụng một số nhạc cụ gõ Việt Nam và nước ngoài (hoặc nhạc cụ gõ tự tạo) để đệm cho bài hát và thể hiện các hình tiết tấu mẫu.
- Đọc nhạc: Đọc cao độ 7 nốt nhạc Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si (Đô2) với 4 bài đọc nhạc.

– Thường thức âm nhạc: HS được nghe 2 câu chuyện âm nhạc và tiếp tục làm quen và sử dụng các nhạc cụ gõ.

Những nội dung nêu trên là cơ sở để thực hiện những yêu cầu cần đạt trong Chương trình đã đề ra.

So sánh một số chủ đề/ bài học trong SGK *Âm nhạc 3* mới với sách cũ – hiện hành:

SGK *Âm nhạc 3* mới được thiết kế theo các chủ đề, mỗi chủ đề của SGK *Âm nhạc* mới thường có từ 3 nội dung được quy định trong Chương trình. Các nội dung học tập trong một chủ đề được đan xen một cách logic và đảm bảo lượng kiến thức vừa đủ với khả năng tiếp thu của HS, có sự kết hợp hài hoà giữa kiến thức mới với kiến thức cũ tạo nên sự phong phú, đa dạng. Nội dung học tập được thiết kế theo các dạng hoạt động để hình thành kiến thức, kĩ năng và năng lực cần đạt qua các tiết học.

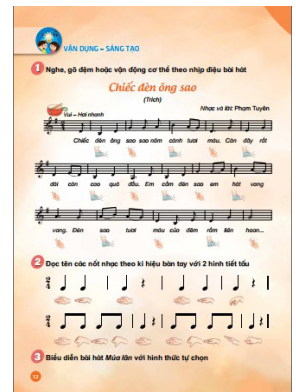
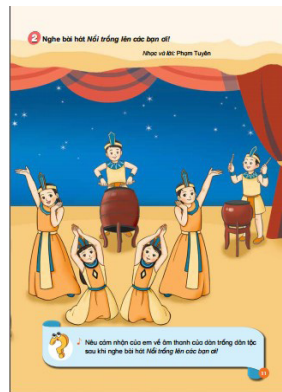
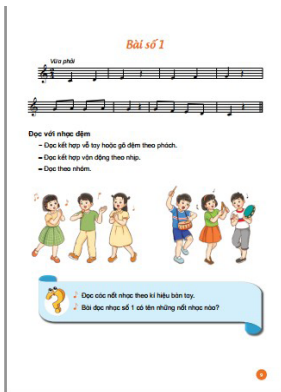
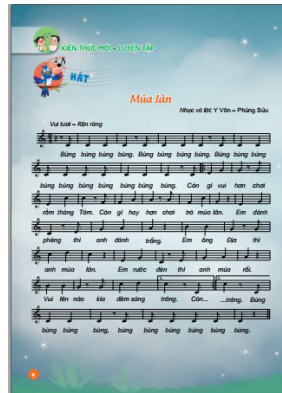
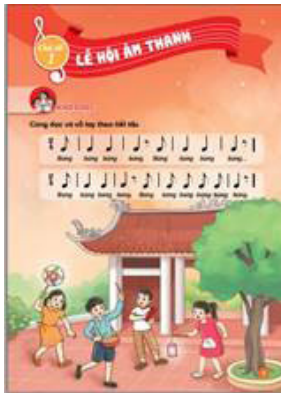
Ví dụ. Chủ đề 1: *Lễ hội âm thanh* trong SGK *Âm nhạc 3* có 3 mạch nội dung là: Hát bài *Múa lân*; Đọc nhạc *Bài số 1* (ôn tập); Thường thức âm nhạc: *Dàn trống dân tộc*.

SGK *Âm nhạc 3* hiện hành (theo chương trình 2006) không thiết kế theo chủ đề mà bố cục nội dung theo từng bài, từng tiết học. Các bài học trong sách *Nghệ thuật 3* (phần *Âm nhạc*) thường chỉ có 1 hoặc 2 nội dung (cơ bản là nội dung học hát) và chỉ đơn thuần là cung cấp nội dung, kiến thức cho người học, chưa chú ý nhiều đến việc hoạt động để hình thành phẩm chất và năng lực. Mỗi bài học của Chương trình cũ thường được triển khai thực hiện trong 2 tiết. Ví dụ trong sách *Nghệ thuật 3* (phần *Âm nhạc*): Tiết 1 – 2 dạy hát bài *Quốc ca*, tiết 3 – 4 dạy hát *Bài ca đi học*... Tiết 21 – 22 dạy hát bài *Hoa lá mùa xuân*.

Tìm hiểu một số chủ đề / bài học đặc trưng trong SGK *Âm nhạc 3*

*** Chủ đề 1: Lễ hội âm thanh**

Đây là chủ đề đầu tiên của SGK *Âm nhạc 3* có nội dung phù hợp với những ngày đầu HS đến trường học lớp 3. Chủ đề này gồm có các nội dung: Hát: bài *Múa lân*; Đọc nhạc: *Bài số 1* (bài này mang tính chất ôn tập kiến thức lớp 2). Thường thức âm nhạc: *Dàn trống dân tộc*. Cuối cùng là phần vận dụng – Sáng tạo.

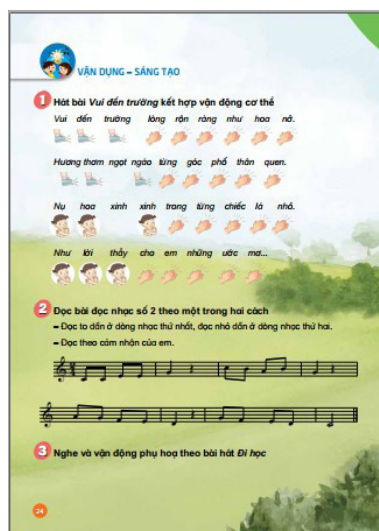
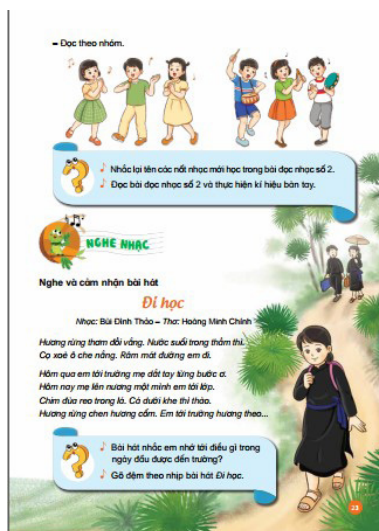
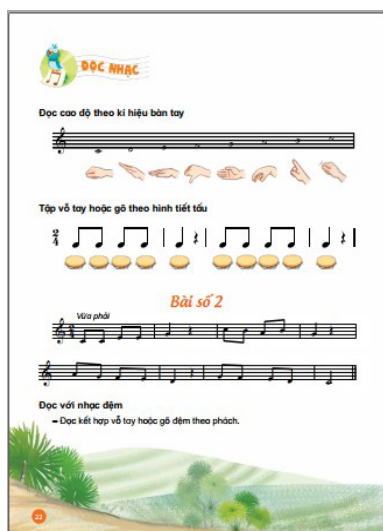
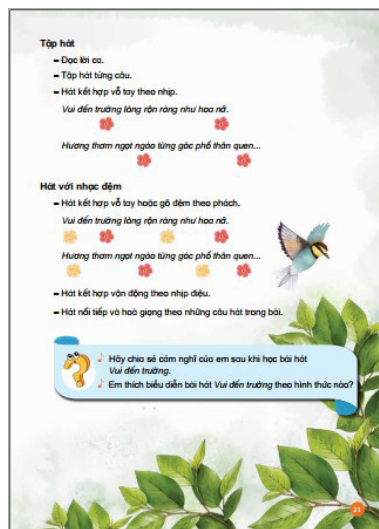
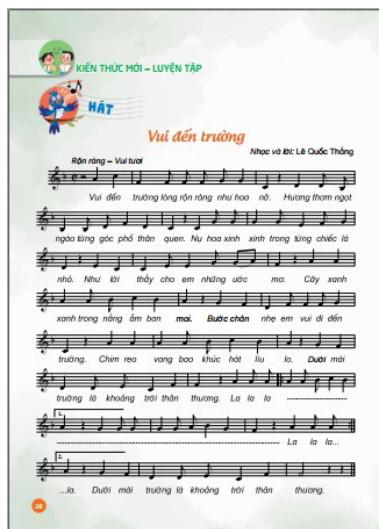

* Chủ đề 3: Vui đến trường

Chủ đề 3 trong SGK Âm nhạc 3 gồm có 3 mạch nội dung được dạy trong 4 tiết/ 4 tuần, gồm có Hát: bài *Vui đến trường*; Đọc nhạc: *Bài số 2*; Nghe nhạc: bài hát *Đi học* và phần Vận dụng – Sáng tạo.

Trong chủ đề này có bài đọc nhạc số 2, về cao độ luyện tập 7 nốt Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si (Đô2); về trường độ tập thể hiện hình nốt đen, nốt trắng, dấu lặng đen.

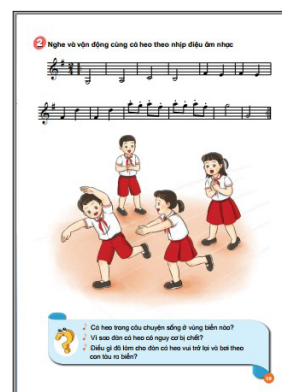
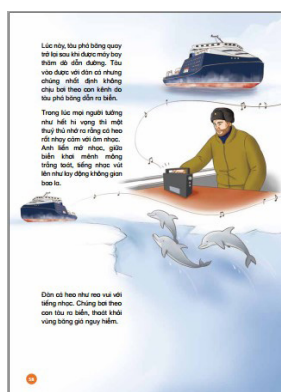
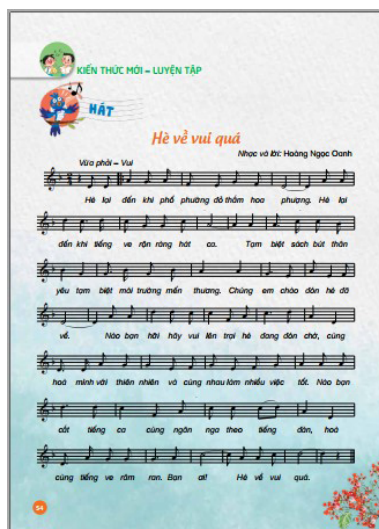
Tập đọc cao độ các nốt nhạc Đô – Rê – Mi,... theo kí hiệu bàn tay, sau đó kết hợp nhìn vị trí các nốt nhạc trên khuông nhạc và tập đọc theo mẫu âm có kết hợp với hình tiết tấu để HS tập đọc đúng cao độ và trường độ như yêu cầu cần đạt của Chương trình quy định. Trên khuông nhạc, có khoá nhạc – khoá Son, nốt nhạc trên khuông, số chỉ nhịp, GV chưa cần phải phân tích, giải thích về lí thuyết, hãy mặc nhiên để HS công nhận, như một hình thức gián tiếp để HS được tiếp xúc và làm quen với các kí hiệu ghi nhạc. Như vậy, so với chủ đề 1 giới thiệu ở trên, chủ đề 3 có nội dung nghe nhạc, vẫn có Hát, còn đọc nhạc (bài số 2) là sự nối tiếp và phát triển để các em làm quen với 7 nốt nhạc ghi trên khuông và tập đọc đúng cao độ, trường độ. Chủ đề 1 có Thường thức âm nhạc (giới thiệu dàn trống) thì chủ đề 3 có Nghe nhạc (bài *Đi học*).

* Chủ đề 8: Vui đón hè

Chủ đề 8 trong SGK Âm nhạc 3 được dạy trong 3 tiết/ 3 tuần. Chủ đề này có bài hát *Hè về vui quá*, nội dung Nhạc cụ *Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ* và Thường thức âm nhạc *Cá heo với âm nhạc*.

Chủ đề 8 có nội dung Hát, Nhạc cụ, Thường thức âm nhạc, không có nội dung Đọc nhạc và Nghe nhạc nhưng có nội dung Nhạc cụ (Dùng nhạc cụ gõ thể hiện các hình tiết tấu và đệm cho bài hát).

Qua 3 chủ đề trên chúng ta có thể thấy mỗi chủ đề có những nội dung giống nhau và khác nhau. Tổng hợp các chủ đề trong sách đã bao gồm đủ 5 mạch nội dung theo chương trình quy định với tỉ lệ phù hợp: Hát, Nghe nhạc, Đọc nhạc, Nhạc cụ và Thường thức âm nhạc.

Cụ thể:

Chủ đề 1: Hát, Đọc nhạc và Thường thức âm nhạc.

Chủ đề 3 : Hát, Đọc nhạc và Nghe nhạc.

Chủ đề 8: Hát, Nhạc cụ, Thường thức âm nhạc.

Kế hoạch môn học

Trong SGK Âm nhạc 3 chỉ trình bày các chủ đề nhưng không phân chia thời lượng cụ thể cho các nội dung trong mỗi tiết học. Căn cứ vào số tiết dành cho từng chủ đề (thường là 4 tiết), GV có thể linh hoạt phân chia khối lượng nội dung dạy học từng tiết học cho phù hợp với biên chế năm học. Tuy nhiên, để các GV tham khảo, chúng

tôi cũng đã đưa ra một bảng phân phối chương trình để gợi ý giúp GV phân chia nội dung từng tiết/ tuần. Ngay trong SGK, các tác giả cũng đưa ra những hướng dẫn mang tính gợi ý để GV tham khảo nhưng không nhất thiết phải thực hiện theo đó. Căn cứ vào tình hình cụ thể của địa phương, của nhà trường, GV có thể linh hoạt phân chia các nội dung dạy học, miễn sao chuyển tải đầy đủ nội dung chủ đề để thực hiện được các yêu cầu cần đạt của chương trình Âm nhạc lớp 3.

3. PHƯƠNG PHÁP VÀ HÌNH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC

3.1. Định hướng

Dạy học Âm nhạc ở trường phổ thông nói chung và trường Tiểu học nói riêng chủ yếu là tổ chức cho HS hoạt động thực hành, vận dụng và trải nghiệm để từ đó hình thành năng lực và phẩm chất. Việc dạy và học Âm nhạc ở Tiểu học từ lâu nay người ta không dạy lí thuyết mà chủ yếu dạy thực hành. Thực hành Hát, thực hành Đọc nhạc (ở lớp 4 – 5), thực hành chơi nhạc cụ gõ..., qua thực hành để hình thành kiến thức, kĩ năng. Bởi vậy, nếu nhận xét rằng trước khi có chủ trương dạy học phát triển năng lực, dạy Âm nhạc chỉ chú trọng nhiều đến dạy lí thuyết – kiến thức đối với môn này cũng chưa hoàn toàn chính xác. Bởi âm nhạc khi nào được vang lên mới có ý nghĩa. Mà muốn được vang lên bằng âm thanh tất nhiên phải thông qua hoạt động/ thực hành, hoạt động của trò dưới sự hướng dẫn của thầy. Dạy học Âm nhạc là một quá trình liên tục hoạt động, thông qua thực hành để hình thành kiến thức, kĩ năng. Đây là môn học đặc thù, dạy Âm nhạc không thể chỉ tập dạy lí thuyết, dạy kiến thức đơn thuần như một số môn học và các lĩnh vực giáo dục khác.

Sách đã vận dụng một cách linh hoạt và sáng tạo một số kinh nghiệm về phương pháp dạy học Âm nhạc tham khảo của những nhà Sư phạm Âm nhạc nổi tiếng trên thế giới như: Kart Orff (Nhà Sư phạm Âm nhạc người Đức); phương pháp Suzuki (Nhà Sư phạm Âm nhạc người Nhật Bản); Dalcroze (Nhà Sư phạm Âm nhạc người Thụy Sĩ); Kodaly (Nhà Sư phạm và Lí luận Âm nhạc Dân tộc học Hung-ga-ri) để đưa vào SGK Âm nhạc theo chương trình 2018.

3.2. Những yêu cầu cơ bản về phương pháp dạy học bộ môn Âm nhạc

- + Dạy học Âm nhạc lấy việc thực hành, luyện tập là chủ yếu.
- + Từ thực hành, từ trải nghiệm thực tiễn khi hoạt động âm nhạc để rút ra lí thuyết.
- + Kiến thức âm nhạc không đơn thuần là lí thuyết mà ngay trong việc thực hành, trải nghiệm để hình thành kĩ năng đã bao hàm những kiến thức âm nhạc.

+ Phương pháp dạy học Âm nhạc đa dạng không chỉ có việc thầy hướng dẫn, trò ghi nhớ, làm theo mà thầy còn có thể cho HS tự khám phá, tự sáng tạo thông qua hoạt động biểu diễn, trò chơi,... hay học ở ngoài lớp như xem biểu diễn, tham gia Câu lạc bộ Âm nhạc.

+ Dạy đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay và vận động cơ thể theo bài hát hay theo các mẫu hình tiết tấu có thể xem là các vấn đề mới về phương pháp dạy học âm nhạc so với hiện hành. Khi dùng kí hiệu bàn tay có thể sử dụng một tay hoặc cả hai tay. Sách Âm nhạc hiện hành (cũ) cũng đã dùng phương pháp vận động phụ hoạ cho bài hát nhưng ở sách mới hướng dẫn vận động cơ thể bằng các cách như: vỗ tay, vỗ vai, vỗ đùi, giậm chân, búng ngón tay để phát ra âm thanh,... theo các hình tiết tấu mẫu hoặc đệm theo nhịp, phách của bài hát, khi thực hiện HS có thể đứng hoặc ngồi, thực hiện cả lớp hay theo nhóm – mỗi nhóm được quyền sáng tạo cách vỗ / gõ / vận động khác nhau,...

3.3. Hướng dẫn và gợi ý phương pháp, hình thức tổ chức dạy học/ tổ chức hoạt động Âm nhạc

3.3.1. Phương pháp dạy học

- Dùng lời: Dùng lời nói để thuyết trình, giải thích (Ví dụ: giới thiệu tác giả, giới thiệu bài học, giải thích thuật ngữ,...).
- Làm mẫu/ trực quan: GV thị phạm để HS quan sát hoặc lắng nghe và làm theo. Ví dụ: Hát mẫu một câu hát mới để học sinh hát theo, làm mẫu kí hiệu bàn tay tượng trưng cho nốt nhạc...).
- Vấn đáp: Đặt câu hỏi cho HS trả lời. Ví dụ: Sau khi nghe bài hát nêu câu hỏi để HS phát biểu cảm nhận,...).
- Trải nghiệm: HS tự làm để hiểu và hình thành kĩ năng (hát, đọc nhạc,...).

3.3.2. Hình thức tổ chức dạy học

- Học trong lớp: Học trong chính khoá thực hiện theo Chương trình và SGK.
- Học ngoài lớp: Học ngoài giờ chính khoá, học ngoài trời (hoạt động vào buổi thứ 2 với các trường dạy học 2 buổi/ ngày).
- Học cả lớp, học theo nhóm, cặp đôi hoặc cá nhân trên giờ học chính khoá hoặc ngoại khoá.
- Sắp xếp bàn ghế theo thứ tự truyền thống hoặc không theo truyền thống (xếp thành hình tròn, hình chữ nhật,...), học ngoài không gian lớp học.

3.3.3. Tổ chức các hoạt động

* Hát

Dạy hát theo phương pháp đã quen dùng. Tuy nhiên, GV có thể vận dụng một cách linh hoạt không quá gò bó theo khuôn mẫu. Dạy hát theo lối truyền khẩu, hát mẫu từng câu hoặc sử dụng nhạc cụ cho HS nghe giai điệu và hát theo,... Chú ý phát huy tính tích cực hoạt động và khơi gợi sự sáng tạo ở mỗi HS. Sau khi dạy HS học bài hát, GV cần phối hợp nhiều cách thức khác nhau như gõ đệm, vận động cơ thể, hát – múa, biểu diễn đơn ca, tốp ca,... để hình thành cho HS kĩ năng ca hát cơ bản.

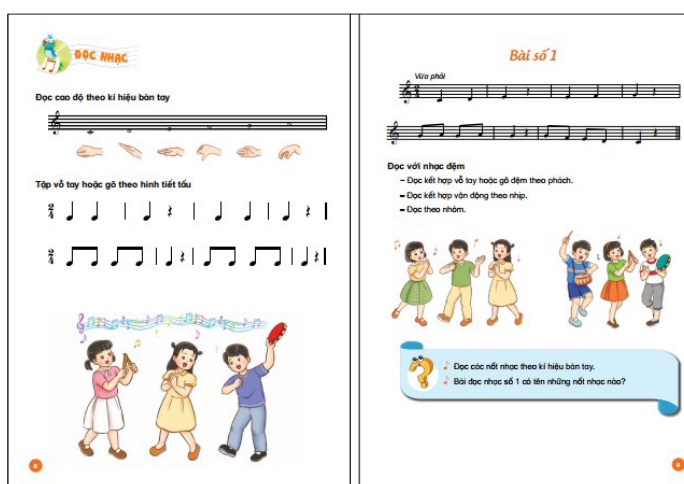
* Nghe nhạc

Gồm nhạc có lời và nhạc không lời. Dạy nghe nhạc vẫn sử dụng các phương pháp quen dùng như: nghe trực tiếp giọng hát của GV, nghe qua phương tiện nghe, nhìn,... nhưng lưu ý nên cho HS được nghe nhiều lần, kể cả trong những tiết không có nội dung nghe nhạc. Trong quá trình cho HS nghe nhạc, GV có thể khuyến khích HS vận động theo nhịp điệu của bản nhạc/ bài hát, nghe và thể hiện cảm xúc, nghe và trả lời câu hỏi,...

Nghe nhạc là một hoạt động có tính đặc thù riêng. Tiếp thu âm nhạc qua hoạt động nghe nhạc là một quá trình rung cảm (cảm nhận) phức tạp đòi hỏi GV phải có những dẫn dắt, gợi mở, khơi gợi cho HS một cách khéo léo và tinh tế, tạo điều kiện cho sự phát triển năng lực cảm thụ âm nhạc (phù hợp với năng lực HS và yếu tố vùng miền). Ngoài ra còn cho HS được trải nghiệm qua phần nghe một số âm thanh thực tế trong cuộc sống để HS nhận biết và phân biệt được độ cao – thấp, dài – ngắn, to – nhỏ của âm thanh âm nhạc, qua đó giúp HS biết cảm thụ và thể hiện cảm xúc khi nghe nhạc.

* Đọc nhạc

Đọc cao độ các nốt nhạc Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La Si theo kí hiệu bàn tay (đọc thang 5, 6 âm, 7 âm). Phương pháp này như là một trò chơi để HS làm quen với cao độ các nốt nhạc. Khi dạy, GV phải làm mẫu chính xác, chậm, rõ ràng để HS nhận biết được từng thế tay ứng với tên của mỗi nốt nhạc, sau đó kết hợp đọc đúng cao độ với thế tay để HS luyện tập.

Khi luyện tập, GV nên cho HS thực hiện từ dễ đến khó, từ chậm đến nhanh: đọc các âm liền bậc, cách bậc gần hoặc phối hợp các nốt với độ khó tăng dần. Đọc nhạc kết hợp kí hiệu bàn tay, đọc nhạc kết hợp gõ đệm, đọc trên khuôn nhạc, đọc theo nhóm, đọc theo cặp đôi,...

Từ dạy đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay tiến tới dạy đọc nhạc trên khuôn nhạc 5 dòng kẻ là một quá trình nhận biết đến hiểu (lúc đầu để HS ghi nhận theo lối chụp ảnh).

Nên thường xuyên dùng đàn hoặc một nhạc cụ có âm thanh chuẩn xác khi dạy đọc nhạc.

Chú ý khơi gợi, hướng dẫn để phát huy được khả năng đọc nhạc của HS, cố gắng hạn chế dạy đọc nhạc theo lối truyền khẩu, học vẹt.

* Nhạc cụ

Ở lớp 3, nhạc cụ gõ vẫn là một phương tiện chủ yếu trong nội dung học nhạc cụ. HS dùng nhạc cụ gõ để thể hiện các hình tiết tấu mẫu hoặc đệm cho bài hát: theo nhịp, theo phách, theo tiết tấu lời ca,... Ngoài ra, có thể dùng các động tác vận động cơ thể như: vỗ tay, giậm chân, vỗ vào hai vai, vỗ đùi, búng ngón tay phát ra âm thanh,... để thể hiện các hình tiết tấu.

* Thường thức âm nhạc

+ Kể chuyện âm nhạc

NHẠC CỤ

Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

1 Gõ theo hình tiết tấu

2 Kết hợp nhạc cụ gõ theo hình tiết tấu

3 Hát theo nhóm kết hợp gõ đệm cho bài Khúc nhạc trên nương xa

Trăng suốt hoa tiếng lá rừng, núi non cao thấp trùng trùng.
 Âm vang nhạc rừng vang khắp buôn làng xóm xao xạc lời ca.

Cò tiếng đàn thùng reo, kìa cảnh chim bay ngập ngừng.
 Trên nương chiều màu nắng đỏ phai dần mình mang trong lòng ta.

GV tổ chức cho HS khám phá nội dung câu chuyện qua yêu cầu HS đọc, trao đổi thảo luận nhóm và chia sẻ ý kiến, tóm tắt nội dung câu chuyện. Bên cạnh việc sử dụng các phương pháp và kĩ thuật dạy học của bộ môn nên chú ý sử dụng tài liệu điện tử, ứng dụng công nghệ thông tin trong việc dạy kể chuyện cho HS. Khuyến khích HS kể tóm tắt theo tranh trong SGK, kể chuyện kèm minh hoạ âm nhạc, kể chuyện theo dạng phim hoạt hình (nếu có), GV đàn hát minh hoạ.

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC

1 Tìm hiểu nội dung câu chuyện

Cá heo với âm nhạc

Theo Spalovich (Lần Xá cũ)

Ở vùng biển Bắc Cực, với nơi đầm, băng giá ngày càng nhiều, mặt nước dần thu hẹp lại. Đàn cá heo sống trong khu vực đó có nguy cơ bị chết vì nước đông băng.

Để cứu đàn cá, tàu phi băng đã làm việc liên tục nhưng kết quả không được là bao nên đành phải quay về. Những người ở đây thay nhau phá những tảng băng để cá bơi lại diện tích nước cho đàn cá bơi lại. Cứ chúng và phá, chúng lại phải nhô lên mặt nước để thở.

Lúc này, tàu phi băng quay trở lại sau khi được máy bay thám sát dẫn đường. Tàu vào được với đàn cá nhưng chúng nhất định không chịu bơi theo con kênh do tàu phi băng dẫn ra biển.

Trong lúc mọi người lưỡng lự hết hi vọng thì một thứ thú nhô ra tảng cá heo rồi nhay cồm cồm với âm nhạc. Anh liền mở nhạc, giúp biển khơi mệnh mệnh tiếng cười, tiếng nhạc vui lên như lấy động không gian bao la.

Đàn cá heo như reo vui với tiếng nhạc. Chúng bơi theo con tàu ra biển, thoát khỏi vùng băng giá nguy hiểm.

2 Nghe và vận động cùng cá heo theo nhịp điệu âm nhạc

Có heo trong câu chuyện sống ở vùng biển nào?
 Vì sao đàn cá heo có nguy cơ bị chết?
 Điều gì đã làm cho đàn cá heo vui trở lại và bơi theo con tàu ra biển?

+ Giới thiệu nhạc cụ

GV sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống, dạy học tích cực, kết hợp với các phương tiện nghe, nhìn, tranh ảnh, đồ dùng trực quan,... để HS được tiếp cận, nghe âm thanh và làm quen với các nhạc cụ Việt Nam và nước ngoài. Chú ý sự tương tác giữa GV với HS, giữa HS với HS để các em được trải nghiệm thực tế. Cần cho nghe âm thanh của nhạc cụ qua các bản nhạc được trình tấu.

Lưu ý: Trong phương pháp dạy học Âm nhạc, trò chơi âm nhạc có thể là hoạt động khởi động hoặc thực hiện trong khi tổ chức các nội dung học tập. Các trò chơi đó là: gõ tiết tấu đối đáp, gõ nối tiếp 2 hình tiết tấu, vận động cơ thể, nghe để nhận biết âm thanh, nghe giai điệu, nghe tiết tấu, xem tranh đoán tên bài hát và rất nhiều trò chơi do GV sáng tạo.

Khi tổ chức các hoạt động: khởi động, khám phá, luyện tập, vận dụng, GV có thể thực hiện một cách linh hoạt, sáng tạo các hình thức cho phù hợp với tình hình thực tiễn và khả năng của HS.

Để hình thành năng lực âm nhạc cho HS, GV cần sử dụng các phương pháp dạy học tích cực như: hoạt động cặp đôi, hoạt động nhóm, tương tác giữa HS với GV, HS với HS thông qua các hoạt động.

GV tích cực tổ chức cho HS được hoạt động trải nghiệm, vận dụng/ sáng tạo trong từng tiết học, thông qua việc khơi gợi, động viên, khuyến khích, tổ chức trò chơi,...

4. HƯỚNG DẪN KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN ÂM NHẠC

4.1. Đánh giá theo định hướng tiếp cận phẩm chất, năng lực

Giáo dục phẩm chất qua bài học: Có 5 phẩm chất cần hình thành và giáo dục cho HS suốt thời gian học ở nhà trường phổ thông. Đó là: yêu nước, nhân ái, trung thực, chăm chỉ và trách nhiệm. Trong môn Âm nhạc, tùy từng nội dung kiến thức mà giáo dục cho HS từng phẩm chất đó. Tuy nhiên, với bộ môn Nghệ thuật đặc thù như Âm nhạc thì có thể khai thác thông qua các bài hát, giờ học hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ, kể chuyện âm nhạc,...

Có 3 năng lực đặc thù của môn học Âm nhạc cần được phát triển, đó là: năng lực thể hiện (hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ), năng lực hiểu biết và cảm thụ (hiểu biết các kiến thức âm nhạc, cảm thụ bài hát được học, cảm thụ bài hát/ bản nhạc được nghe, cảm thụ qua việc chơi nhạc cụ), năng lực vận dụng và sáng tạo (vận dụng vào đời sống, vận dụng vào học bài mới, sáng tạo trong biểu diễn, sáng tạo trong cách thể hiện tác phẩm, sáng tạo trong tiếp thu những kiến thức đã học, đã biết,...). Tổng hợp các năng lực trên để hình thành *năng lực thẩm mỹ* trong Chương trình tổng thể đã ghi.

Đánh giá năng lực đạt được qua Chủ đề/ bài học: Đánh giá năng lực phải quan tâm đến việc hình thành kiến thức, kĩ năng. Ví dụ khi học bài hát phải đánh giá hát đã đúng hay còn sai (sai cao độ hay sai trường độ, hoặc sai cả hai yếu tố đó), hát có biểu cảm. Đọc nhạc cũng vậy, nhưng đọc nhạc còn phải lưu ý đọc đúng tên nốt, biết gõ đệm, không học vẹt,...

4.2. Một số gợi ý về hình thức phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực trong môn Âm nhạc

– *Đánh giá năng lực thể hiện âm nhạc:*

+ Hát/ đọc nhạc theo giai điệu đúng/ sai (cao độ, trường độ).

+ Hát lời ca đúng/ sai.

+ Hát/ đọc nhạc đúng/ sai nhịp/ phách.

+ Hát có diễn cảm, hát kết hợp vận động.

– *Đánh giá năng lực cảm thụ, hiểu biết âm nhạc:*

+ Khi nghe nhạc có biểu hiện cảm xúc.

+ Nêu được tên bài, tên tác giả, nội dung bài hát, bài nghe,...

+ Khi gõ phách, gõ nhịp phải nhịp nhàng đều đặn.

+ Nhớ tên nốt nhạc, hình nốt.

- + Khi hát có biểu hiện cảm xúc.
- + Trả lời được câu hỏi.
- *Đánh giá năng lực vận dụng/ sáng tạo âm nhạc:*
- + Tìm được động tác vận động cơ thể theo bài hát, bài đọc nhạc.
- + Biết hoà giọng hát cùng tập thể.
- + Có thể trình bày bài hát trước mọi người một cách tự nhiên, tự tin, có diễn xuất, có biểu cảm.

Định hướng chung việc đánh giá kết quả giáo dục môn Âm nhạc theo văn bản Chương trình 2018 đã chỉ ra như sau: “Nhằm cung cấp thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt của chương trình và sự tiến bộ của HS; hướng dẫn, điều chỉnh dạy học, quản lý và phát triển chương trình để nâng cao chất lượng giáo dục âm nhạc. GV đánh giá phẩm chất và năng lực dựa vào những yêu cầu cần đạt, kết hợp đánh giá định tính với định lượng, kết hợp đánh giá chẩn đoán kết hợp với đánh giá quá trình học tập, luyện tập, biểu diễn, sáng tạo để thấy được sự tiến bộ của HS về ý thức, về năng lực âm nhạc.”

Tự đánh giá: Từng HS nhận xét bản thân đã hoàn thành bài học hoặc chưa hoàn thành bài học. Chỗ nào chưa làm được, chỗ nào còn làm sai,...

Đánh giá lẫn nhau: HS đánh giá bạn đã đạt hoặc chưa đạt. HS nhận xét bạn mình những chỗ sai /đúng.

GV đánh giá: Nhận xét khái quát, chỉ ra những chỗ cần phải sửa chữa, gợi ý cách khắc phục,...

Trong kiểm tra đánh giá có các hình thức:

- Kiểm tra – đánh giá *chẩn đoán* (áp dụng vào thời điểm đầu năm học để biết năng lực của HS).
- Kiểm tra – đánh giá *thường xuyên* (áp dụng trong các bài học/ tiết học hằng ngày, hằng tuần).
- Kiểm tra *định kì* (áp dụng ở cuối học kì, cuối năm học, cuối cấp học).

Trong kiểm tra có đánh giá *định tính*: kết quả học tập được mô tả bằng nhận xét hoặc biểu thị bằng chữ cái. Đánh giá *định lượng* thì kết quả học tập được đánh giá bằng điểm số, chủ yếu sử dụng ở cấp Trung học cơ sở, Trung học phổ thông.

Ví dụ minh hoạ về kiểm tra – đánh giá:

– Sau khi học một bài hát, HS trình bày bài hát đã học. GV cho HS nhận xét bạn sau đó GV kết luận (GV khen ngợi, biểu dương nếu hát đúng, hát tốt, chỉ ra chỗ chưa đúng, đúng sai nhiều/ ít, chỗ nào cần sửa, cách sửa,...). Đánh giá hoàn thành, hoàn thành tốt hoặc chưa hoàn thành.

– Sau khi tập đọc nốt nhạc hay mẫu âm, HS tự nhận xét bản thân đã thực hiện đúng, chưa đúng; bạn góp ý, GV kết luận, đánh giá.

Về vấn đề kiểm tra đánh giá hằng năm có công văn chỉ đạo và hướng dẫn của Bộ GD&ĐT. GV cần căn cứ vào đó để cập nhật thường xuyên.

5. GIỚI THIỆU TÀI LIỆU BỔ TRỢ, NGUỒN TÀI NGUYÊN SÁCH VÀ HỌC LIỆU ĐIỆN TỬ, THIẾT BỊ DẠY HỌC

5.1. Giới thiệu sách giáo viên Âm nhạc 3

SGV Âm nhạc 3 là sách hướng dẫn GV sử dụng sách HS Âm nhạc 3. Căn cứ vào những thông tin và gợi ý – hướng dẫn trong SGV, các thầy, cô giáo cần xem đây là tài liệu tham khảo quan trọng để tổ chức dạy – học theo Chương trình mới, SGK mới. Tất nhiên trong quá trình dạy học, các thầy, cô giáo hoàn toàn có thể thay đổi, bổ sung hoặc sáng tạo thêm so với những điều được trình bày trong SGV để phát huy thế mạnh của bản thân hoặc phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh của nhà trường và địa phương.

Do SGK được thiết kế theo chủ đề và quy định mỗi chủ đề thường thực hiện trong 4 tiết/ 4 tuần (chỉ có 1 chủ đề dạy 3 tiết) nhưng không phân chia nội dung cụ thể từng tiết, SGV sẽ giúp các thầy, cô giáo việc phân chia nội dung dạy học mỗi chủ đề tới từng tiết (bao gồm 3 tiết dạy học và 1 tiết Vận dụng – Sáng tạo) nhưng đó cũng chỉ là một phương án, GV có thể có phương án khác phù hợp với điều kiện dạy – học của mình.

Ví dụ: Chủ đề 6 *Đẹp mãi tuổi thơ* có các nội dung sau đây:

Hát: bài *Đẹp mãi tuổi thơ*

Nghe nhạc: bài *Ước mơ hồng*

Nhạc cụ: *Thể hiện hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ*

Vận dụng – Sáng tạo.

Chủ đề 6 ĐẸP MÃI TUỔI THƠ

- Hát *Đẹp mãi tuổi thơ*
- Nghe nhạc *Ước mơ hồng*
- Nhạc cụ *Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ*
- Vận dụng - Sáng tạo

1. MỤC TIÊU

- * **Năng lực âm nhạc**
 - HS hát đúng giai điệu, lời ca và thể hiện được theo tính chất vui tươi của bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ*
 - HS cảm nhận được tính chất nhịp nhàng của giai điệu, hiểu được ý nghĩa nội dung và biết vận dụng cơ thể theo nhịp điệu bài hát *Ước mơ hồng*
 - HS gõ được theo các hình tiết tấu và cảm nhận được âm sắc của nhạc cụ gõ có chất liệu khác nhau.
 - HS biết kết hợp các nhạc cụ gõ đệm hoặc các hình thức sáng tạo khi hát bài *Đẹp mãi tuổi thơ* ở các hình thức tập thể, nhóm, cá nhân.
- * **Năng lực chung**
 - HS tự tin, chủ động và tích cực tham gia phát biểu ý kiến, chia sẻ những ý tưởng sáng tạo kết hợp trong các hoạt động tập thể, nhóm, cá nhân.
- * **Hiệu quả**
 - Biết thể hiện tính cảm yêu thương, gần gũi với bạn bè, thầy cô giáo học trong không khí thân thiện của sân trường rộng rãi với những lời ca và điệu múa.

2. NỘI DUNG DẠY HỌC

1. Giáo viên

- Dẫn phần đệm từ, bài giảng điện tử, file mp3/mp4, nhạc đệm,... nhạc cụ theo điều kiện của địa phương.
- File hình ảnh về không khí sân trường ở HS đang vui chơi học tập trong dịp chào mừng 80 năm thành lập trường THCS.

2. Học sinh

- Sách giáo khoa.
- Nhạc cụ ma-ra-cat, trống con, trai-en-gô, thanh phách,... nhạc cụ tự tạo (nếu có).

3. CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

46

HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP - THỰC HÀNH

- * **Hát với nhạc đệm**
 - GV điều khiển HS luyện tập GV phân vai HS theo nhóm, hỗ trợ trong hướng tập, giao nhiệm vụ phù hợp với nhóm HS bạn chỉ về giọng hát và nhóm HS chỉ giọng hát tốt.
 - GV nhận xét và sửa sai cho HS, yêu cầu HS tự nhận xét.
 - GV sử dụng các bài ở SGK, gọi một HS hát và tự nhận xét các bài hát thể hiện thân thiện hòa chung niềm vui với các bạn.

HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG - TRẢI NGHIỆM

- GV yêu cầu HS thông nhất theo nhóm về cách thể hiện bài hát (vận động phụ họa/vận động cơ thể theo lời ca theo tiết tấu).
- Từng nhóm thể hiện bài hát: GV khích lệ HS tích cực thể hiện các cảm xúc, năng lực với các bạn và thầy cô giáo; GV quan sát và sửa sai các lỗi (nếu có).
- GV nhận xét HS. Ca nhân HS tự nhận xét và nhận xét theo nhóm bạn sau mỗi lần hát.
- Đánh giá và tổng kết giờ học: GV đánh giá HS và định hướng nội dung học ở tiết sau.
- GV khen ngợi, động viên và khuyến khích HS về nhà hát và chia sẻ cảm nhận của mình về bài hát với người thân.

Thiết 24

* NGHE NHẠC ƯỚC MƠ HỒNG

* ON BÀI HÁT ĐẸP MÃI TUỔI THƠ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- HS nhớ được tên bài hát và tên tác giả của bài hát.
- Hát đúng theo giai điệu và thể hiện được tính chất vui tươi của bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ* ở hình thức tập thể, nhóm, cá nhân.
- HS biết lắng nghe, cảm nhận được tính chất nhịp nhàng của giai điệu, ý nghĩa nội dung lời ca và vận dụng cơ thể theo nhịp điệu của bài hát *Ước mơ hồng*.

TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Nghe bài *Đàn nhạc trong vườn và vận động cơ thể để dẫn vào bài hát*.

HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

1. Nghe nhạc *Ước mơ hồng*

- * **Nghe và cảm nhận bài hát**
 - GV cho HS nghe bài hát *Ước mơ hồng* từ 1 đến 2 lần, đưa ra câu hỏi dẫn vào bài, tiếp theo GV gọi một HS cảm nhận tiết tấu giọng hát bài *Đàn nhạc trong vườn*.

48

HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP - THỰC HÀNH

- Nghe lần 3: GV cùng HS tương tác gõ nhịp tay tưởng tượng và thể hiện các xúc.
- Nghe lần 4: GV khuyến khích các nhóm tập điệu nhảy vận động theo nhịp 3/4 hoặc gõ đệm nhạc cụ theo cách; GV yêu cầu HS tự nhận xét và nhận xét cho bạn.

2. Ôn bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ*

- GV cho HS hát nháp cho cả lớp hát bài *Đẹp mãi tuổi thơ* từ 2 đến 3 lần.
- GV yêu cầu HS luyện tập nhóm/cặp đôi hát nối tiếp và vỗ tay theo nhịp.
- Các nhóm tập điệu trình bày bài hát: GV chia HS hát và pha, thể hiện sự vui tươi, nhịp nhàng của giai điệu và hòa giọng với các bạn (khuyến khích ý tưởng mới của HS).

Đánh giá và tổng kết giờ học: GV khen ngợi, động viên HS đã thực hiện đúng các nội dung, yêu cầu HS tự luyện tập nhóm. Khuyến khích HS hát bài *Đẹp mãi tuổi thơ* cho người thân nghe hoặc đọc diễn cảm lời ca bài *Ước mơ hồng* và vận dụng cách học vận động theo nhịp 3/4.

Thiết 25

NHẠC CỤ THỂ HIỆN CÁC HÌNH TIẾT TẤU BẰNG NHẠC CỤ GỖ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- HS gõ được nhạc cụ theo các hình tiết tấu, cảm nhận được âm sắc của các nhạc cụ có chất liệu khác nhau.
- HS biết kết hợp các nhạc cụ gõ đệm cho bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ* ở hình thức cá nhân, cặp đôi, cá nhân.

TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

HOẠT ĐỘNG MỞ ĐẦU

GV tổ chức trò chơi *Đàn nhạc dây* (A, B, C...), theo cách trình bày các hình tiết tấu đã học và nhạc cụ minh họa. Các nhóm tập điệu và thống nhất về gõ kết hợp theo tư duy đã thống nhất. Các nhóm thể hiện và chia sẻ niềm vui tạo bằng tay vào bài.

HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

- GV trình chiếu bảng phụ các hình tiết tấu, phân công nhóm cho các nhóm quan sát, thảo luận, thống nhất cách gõ và nêu cảm nhận về âm sắc của nhạc cụ (GV gọi một hoặc hai học sinh nhóm HS).
- Mời lần lượt các nhóm lên bảng thể hiện và nêu cảm nhận về âm sắc của nhóm mình so sánh với âm sắc nhạc cụ của nhóm bạn, cụ thể:

50

- * Các chất liệu bằng nhựa, gỗ, kim loại, mặt da...
- * Âm lượng: từ nhỏ đến lớn âm thanh.
- * Âm sắc: âm thanh hay chói, cảm nhận khác của HS và sự tương tác của HS khi nghe âm sắc của các nhạc cụ.

HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP - THỰC HÀNH

GV điều khiển hoặc một HS chỉ hướng dẫn hướng dẫn từng nhóm gõ và kết hợp nhóm 1 và nhóm 2 theo hình tiết tấu.

1. Kết hợp nhóm 1 với nhóm 2

GV cho HS gõ nhạc cụ theo hình tiết tấu kết hợp nhóm 1 và nhóm 2 (SGK trang 45), đồng thời yêu cầu HS nêu cảm nhận khi nghe các âm thanh cùng vang lên.

2. Kết hợp các nhóm

GV cho HS gõ nhạc cụ theo hình tiết tấu kết hợp nhóm 1, nhóm 2 và nhóm 3 (SGK trang 45), đồng thời yêu cầu HS nêu cảm nhận khi nghe các âm thanh cùng vang lên.

HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG - TRẢI NGHIỆM

3. Chia sẻ cảm nhận của em về âm sắc của các nhạc cụ khác nhau

Thể hiện nhạc cụ trai-en-gô, song loan bằng cách tạo ra âm ngân vang, âm ngắt theo hình tiết tấu và nêu cảm nhận của em (tự tưởng tượng của em sau khi nghe các âm thanh vang lên).

Đánh giá và tổng kết giờ học: HS chia sẻ ý kiến và tự đánh giá sau khi tham gia các hoạt động trong giờ học. GV khen ngợi đồng ý HS đã thực hiện đúng các nội dung và khuyến khích HS về nhà tập luyện thêm bài hát và gõ nhạc cụ tự tạo theo hình tiết tấu.

Thiết 26

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG - SÁNG TẠO

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- HS biết sử dụng nhạc cụ tự tạo và nhạc cụ gõ đệm cho bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ* theo các ý tưởng sáng tạo mới.
- HS biết quan sát, điều chỉnh và phối hợp nhóm trong hoạt động học và biểu diễn bài hát.

51

Thiết 23

HỌC BÀI HÁT ĐẸP MÃI TUỔI THƠ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- HS nhớ được tên bài hát, tên tác giả.
- Hát hát với giọng tự nhiên, hiểu các từ ngữ cao độ, trường độ, và thể hiện được theo tính chất vui tươi của bài hát.
- HS biết hát kết hợp vỗ tay theo nhịp hoặc vận động cơ thể cùng nhóm, cặp đôi, cá nhân.

TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

HOẠT ĐỘNG MỞ ĐẦU

* Trò chơi: Nhịp điệu âm thanh

- GV cho HS nghe đàn hoặc hát, yêu cầu HS nhắc lại nội dung bài hát "Là" kết hợp vỗ tay gõ nhạc cụ ma-ra-cat theo tiết tấu lời ca.

- GV cùng HS gõ theo nhịp để tạo tâm thế vui vẻ, hào hứng và dẫn dắt vào bài.

HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

* Tập hát

- GV hát mẫu hoặc cho HS nghe qua mp3/mp4 (2 lần) và đưa câu hỏi: Em cảm nhận giai điệu của bài hát như thế nào? Lời ca của bài hát nói về những hình ảnh gì?
- GV yêu cầu HS tự đọc thêm lời ca từ 1 đến 2 lần và chia từ 1 ca thành 4 câu.
Chia câu lời 1:
+ Câu hát 1: *Nắng lên rồi ... mờ dần*
+ Câu hát 2: *Gửi rưng cây ... điệu hát*
+ Câu hát 3: *Trời thơ ả ... màu xanh ca*
+ Câu hát 4: *Còn mãi mãi ... thời thơ ả*
Chia câu lời 2 như lời 1.
- GV tự nhắc và điều khiển HS tập hát lần lượt từng câu, ghép cả bài và luyện tập với hình thức tập thể/nhóm đôi/bạn và cá nhân kết hợp nhạc đệm và vỗ tay theo nhịp kết hợp với nhạc beat (lưu ý sửa sai về cao độ/tiết tấu/lời phát âm).
- GV đặt câu hỏi: Những lời ca nào trong bài hát thể hiện thân thiện hòa chung niềm vui với các bạn học?

47

- GV đưa ra câu hỏi cho HS trả lời:

Lời ca trong bài hát nói về cuộc sống đã mang đến cho các bạn như những ước mơ gì? Ước mơ của em sau này sẽ làm nghề gì?

GV có thể gọi một HS trả lời về ước mơ của mình và chia sẻ với các bạn.

Ước mơ hồng

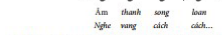
49

TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

- 1. Đọc và vỗ tay theo hình tiết tấu. Sáng tạo thêm lời ca có tên các nhạc cụ gõ đã học

- GV khuyến khích HS nhận xét và tự gõ từ 2 đến 3 lần hình tiết tấu và kết hợp đọc lời.
- GV đàm thoại gợi mở và khuyến khích HS sáng tạo tên các nhạc cụ đã học đã biết nói tiếp vào lời (SGK trang 46).

Khuyến khích HS nghĩ thêm các lời ca có tên các nhạc cụ gõ đã học kết hợp vỗ tay theo hình tiết tấu VD:

- GV khuyến khích HS tự điều khiển và đọc kết hợp gõ thanh, chạm theo hiệu lệnh của bạn điều khiển.

2. Thể hiện nhạc cụ trai-en-gô, song loan bằng cách tạo ra âm ngân vang, âm ngắt theo hình tiết tấu

- GV giao nhiệm vụ cho các nhóm. Các nhóm nhận nhiệm vụ, thảo luận và thống nhất cách chơi của nhóm mình.
- HS vận dụng thêm các hình tiết tấu đã học, vận dụng cách gõ đệm tạo ra âm thanh khác nhau trên cùng nhạc cụ gõ đã học để triển khai hoạt động này.

3. Sử dụng nhạc cụ gõ đệm cho bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ*

- HS luyện tập gõ theo hình tiết tấu và vận dụng cách gõ đệm cùng với nhạc beat.
- HS gõ nhạc cụ hoặc nhạc cụ tự tạo theo nhóm đệm cho bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ* (SGK trang 46).
- + GV yêu cầu HS quan sát, đọc lời ca và gõ theo từng dòng kết hợp với gõ nhạc cụ theo hình tiết tấu từ 2 đến 3 lần, sau đó hát kết hợp gõ đệm cùng với nhạc beat.
- Lưu ý: GV nhắc HS hát và gõ nhịp nhàng để thể hiện đúng tính chất của bài hát.
- GV trình chiếu bảng phụ các hình tiết tấu, phân công nhóm cho các nhóm quan sát, thảo luận, thống nhất cách gõ và nêu cảm nhận về âm sắc của nhạc cụ (GV gọi một hoặc hai học sinh nhóm HS).
- Mời lần lượt các nhóm lên bảng thể hiện và nêu cảm nhận về âm sắc của nhóm mình so sánh với âm sắc nhạc cụ của nhóm bạn, cụ thể:

52

Trong SGK, chủ đề này được phân chia nội dung cho 4 tiết học như sau:

Tiết 23: Học bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ*

Tiết 24: Ôn bài hát *Đẹp mãi tuổi thơ* + Nghe nhạc: bài *Ước mơ hồng*

Tiết 25: Nhạc cụ *Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ*

Tiết 26: Vận dụng – Sáng tạo

* **Cấu trúc sách giáo viên**

SGV được chia thành 2 phần:

Phần một: Những vấn đề chung

Phần này SGK cung cấp những thông tin như:

- Mục tiêu môn *Âm nhạc 3*.
- Chương trình *Âm nhạc lớp 3* (trích từ văn bản theo thông tư số 32/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, ban hành ngày 26/12/2018).
- Nội dung chính của SGK *Âm nhạc 3*.
- Cấu trúc SGK *Âm nhạc 3*.
- Phương pháp dạy học các nội dung trong SGK *Âm nhạc 3*.
- Các phương tiện, đồ dùng dạy học.
- Kiểm tra – đánh giá kết quả dạy và học.

Phần hai: Hướng dẫn thực hiện các chủ đề

Phần này viết theo 8 chủ đề trong SGK. Mỗi chủ đề thường dạy trong 4 tiết. Trong SGK ghi rõ mục tiêu chủ đề (năng lực âm nhạc, năng lực, phẩm chất chung) đồ dùng của GV, HS. Từng tiết 1, tiết 2, tiết 3, tiết 4 của mỗi chủ đề có ghi yêu cầu cần đạt (kể cả tiết 4 tổ chức hoạt động vận dụng/ sáng tạo).

Ví dụ: Chủ đề 2 *Em yêu Tổ quốc Việt Nam*

Tiết 1: Học bài hát *Quốc ca Việt Nam*

Trong tiết này có Tổ chức các hoạt động: khởi động (mở đầu), khám phá (hình thành kiến thức mới, luyện tập/ thực hành).

Tiết 2: Ôn bài hát *Quốc ca Việt Nam*. Nghe nhạc *Ca ngợi Tổ quốc*.

Tiết 3: Nhạc cụ ma-ra-cát và sử dụng nhạc cụ gõ theo các hình tiết tấu.

Tiết 4: Tổ chức hoạt động vận dụng – Sáng tạo. Trong tiết này, có 3 hoạt động theo SGK.

* Hướng dẫn sử dụng sách giáo viên

Để sử dụng SGK có hiệu quả, GV cần tìm hiểu kĩ phần hướng dẫn chung, sau đó nghiên cứu những bài hướng dẫn cụ thể. Trong quá trình dạy học, GV biên soạn thành giáo án chi tiết có sự vận dụng, bổ sung, sáng tạo trên cơ sở tham khảo bài hướng dẫn trong sách.

Lưu ý: SGK hoàn toàn mang tính tham khảo, gợi ý. Khi sử dụng, GV có thể vận dụng linh hoạt, sáng tạo.

5.2. Giới thiệu Vở bài tập Âm nhạc 3

Vở bài tập Âm nhạc 3 bao gồm hệ thống các bài tập đa dạng, phong phú bám sát nội dung các chủ đề của SGK Âm nhạc 3. Vở bài tập sẽ tăng thêm cho HS những cơ hội, cảm nhận, trải nghiệm, mở rộng hiểu biết về những điều thú vị của nghệ thuật âm nhạc gắn với đời sống.

Với mỗi bài luyện tập, vận dụng và sáng tạo âm nhạc, HS sẽ thêm tự tin, chủ động để thể hiện năng lực của cá nhân hay trong các hoạt động nhóm nhằm tiếp tục bồi dưỡng và phát triển các phẩm chất, năng lực – đặc biệt là năng lực thực hành âm nhạc theo sở trường của mình.

Vở bài tập Âm nhạc 3 được thiết kế rõ ràng, mạch lạc với nhiều hình ảnh trực quan, sinh động, giúp HS dễ dàng khi thực hiện các bài tập; giúp cha mẹ cùng đồng hành và hỗ trợ HS trong quá trình học tập môn Âm nhạc.

Sách được viết theo 8 chủ đề trong SGK. Các câu hỏi, yêu cầu được thể hiện rõ theo SGK để HS được rèn luyện, củng cố lại kiến thức đã học trên lớp.

Ví dụ: Chủ đề 1 và Chủ đề 2 về hình thức và nội dung được trình bày như sau:

Chủ đề 1 **LỄ HỘI AN THANH**

1. Hát và vỗ tay (hoặc gõ đệm) theo tiết tấu lời ca.

Còn gì vui hơn chơi rằm tháng Tám.
Còn gì hay hơn chơi trò múa lân.
Em đánh phết thì anh đánh trống.
Em đánh Đũa thì anh múa lân.
Em rước đèn thì anh múa rối.
Vui lên nào kìa đêm sáng trăng.

2. Tết Trung thu được tổ chức vào ngày nào trong năm? Điền dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Ngày 1 tháng 6.
☐ Ngày rằm tháng Giêng.
☐ Ngày rằm tháng Tám.

3. Em hãy sắp xếp theo đúng thứ tự các câu hát trong bài Múa lân.

a. Còn gì hay hơn chơi trò múa lân.
b. Còn gì vui hơn chơi rằm tháng Tám.
c. Em đánh Đũa thì anh múa lân.
d. Em đánh phết thì anh đánh trống.
e. Em rước đèn thì anh múa rối.
g. Vui lên nào kìa đêm sáng trăng.

○ → ○ → ○ → ○ → ○ → ○ → ○

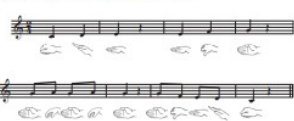
4. Luyện tập một số động tác phụ họa cho bài hát Múa lân.

Câu hát	Động tác phụ họa
Búng búng búng búng...	Vỗ tay theo tiết tấu lời ca.
Còn gì vui hơn chơi rằm tháng Tám.	Hai tay đưa cao quá đầu và lắc cổ tay nhịp nhàng.
Còn gì hay hơn chơi trò múa lân.	Hai tay đưa cao quá đầu và lắc cổ tay nhịp nhàng.
Em đánh phết thì anh đánh trống.	Bàn tay nắm lại và lắc động tác đánh trống.
Em đánh Đũa thì anh múa lân.	Hai tay khua tròn trước bụng mở phông ống Đũa.
Em rước đèn thì anh múa rối.	Một tay chống vào hông, tay kia đưa lên cao và vỗ sang hai phía.
Vui lên nào kìa đêm sáng trăng.	Đưa hai tay cao quá đầu và vỗ theo tiết tấu.
Búng búng búng búng, búng búng búng búng búng búng...	Vỗ tay theo tiết tấu lời ca.

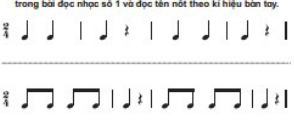
5. Hãy điền tên các nốt nhạc đã học vào ô trống theo thứ tự từ cao đến thấp.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

1 Đọc theo kí hiệu bàn tay bài đọc nhạc số 1.

2 Em hãy tự viết tên nốt nhạc để thay thế cho các nốt nhạc có trong bài đọc nhạc số 1 và đọc tên nốt theo kí hiệu bàn tay.

3 Trống dân tộc được làm bằng chất liệu gì? Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Trống trống làm bằng kim loại, mặt trống bằng da.

☐ Trống trống làm bằng gỗ, mặt trống bằng da.

☐ Trống trống làm bằng gỗ, mặt trống bằng kim loại.

Chủ đề 2 **EM YÊU TỔ QUỐC VIỆT NAM**

1 Hãy chọn bài hát viết về chủ đề Em yêu Tổ quốc Việt Nam. Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Vui đến trường

☐ Bài ca đi học

☐ Quốc ca Việt Nam

☐ Chiếc đèn ông sao

2 Bài Quốc ca Việt Nam được hát khi nào? Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Hội diễn văn nghệ.

☐ Các giờ sinh hoạt lớp.

☐ Lễ chào cờ.

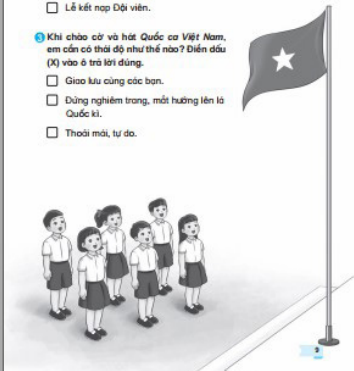
☐ Lễ kết nạp Đội viên.

3 Khi chào cờ và hát Quốc ca Việt Nam, em cần có thái độ như thế nào? Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Giao lưu cùng các bạn.

☐ Dứng nghiêm trang, mặt hướng lên là Quốc kì.

☐ Thoải mái, tự do.

1 Hát nối tiếp các từ còn thiếu ở chỗ trống (.....) cho hoàn chỉnh lời bài hát Quốc ca Việt Nam.

Đoàn quân Việt Nam đi, chung cứu quốc, bước chân dồn
đường gập ghềnh xa. Cờ in máu
mang hồn nước. Súng ngoài xa khúc quân hành ca.
Đường vinh quang quân thù, thắng gian lao
..... nhau lập chiến khu. Vì nhân dân
không ngừng. Tiến mau ra trường. Tiến lên! Cùng tiến
lên! Nước non Việt Nam ta vững bền.

2 Hát lại 2 câu dưới đây trong bài Quốc ca Việt Nam và nêu nhận xét của em về cao độ hát tiếng "thù" và "ngừng".

a. Đường vinh quang xây xác quân thù...

b. Vì nhân dân chiến đấu không ngừng...

1 Bài hát Ca ngợi Tổ quốc là sáng tác của nhạc sĩ nào? Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Phan Huỳnh Điểu

☐ Hoàng Vân

☐ Trịnh Công Sơn

☐ Phạm Tuyên

2 Nội dung bài hát Ca ngợi Tổ quốc nói lên điều gì? Đánh dấu (X) vào ô trả lời đúng.

☐ Tình cảm gia đình.

☐ Tình yêu quê hương, đất nước.

☐ Tình cảm với thầy cô và môi trường.

☐ Tình cảm bạn bè.

3 Khoanh vào đáp án đúng cách chơi nhạc cụ mô-va-cốt.

A. Gõ để tạo ra âm thanh.

B. Dùng tay lắc để tạo ra âm thanh.

C. Có 2 đáp án A và B.

5.3. Các nguồn tài nguyên sách

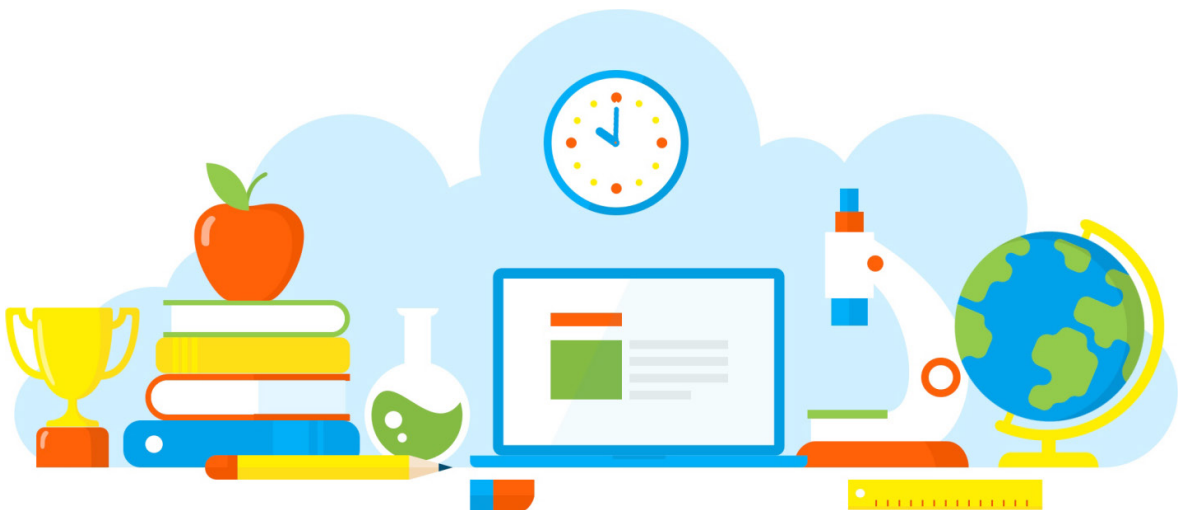
Trong những năm qua, NXBGDVN đã xuất bản một số sách về Âm nhạc, dạy và học Âm nhạc phục vụ cho GV – HS Tiểu học và Trung học cơ sở. Đó là các tuyển tập bài hát cho HS Tiểu học, Trung học cơ sở, các SGK Âm nhạc và SGV Âm nhạc, các sách bài soạn dạy Âm nhạc, sách hỏi – đáp dạy Âm nhạc ở Tiểu học, Kể chuyện âm nhạc, sách giới thiệu tác giả – tác phẩm,... Những nguồn tư liệu đó đa số phục vụ cho Chương trình hiện hành nhưng để tham khảo, GV cũng có thể tìm được những điều cần thiết để bổ sung cho dạy học theo Chương trình mới.

5.4. Thiết bị và học liệu trong dạy học

Thiết bị dạy học theo Chương trình và SGK mới đối với môn Âm nhạc nói chung và lớp 3 nói riêng không có nhiều. Tuy nhiên, để dạy tốt môn Âm nhạc ở lớp 3, GV cần được trang bị đàn phím điện tử, một số nhạc cụ gõ (nhạc cụ gõ có thể tự làm), đĩa nhạc, máy nghe, máy chiếu, màn hình, tài liệu điện tử,... Ngoài ra GV cần tự làm thêm hoặc sưu tầm một số hình ảnh, tranh vẽ, hiện vật để giúp cho bài giảng sinh động, cụ thể,... Tư liệu dạy học điện tử là một phương tiện mới giúp GV dạy tốt môn học.

5.5. Hướng dẫn sử dụng sách bổ trợ, sách tham khảo

- Những sách, tài liệu bổ trợ cho việc dạy học Âm nhạc theo Chương trình mới còn rất khiêm tốn. GV có thể tìm hiểu thông tin trên mạng hoặc những sách, tài liệu bổ trợ đã và sẽ được biên soạn và xuất bản.
- Sử dụng tài liệu điện tử hỗ trợ dạy học môn *Âm nhạc 3* của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam công bố. Tài liệu này giúp GV có âm thanh và hình ảnh để chuyển tải các nội dung trong SGK tới HS một cách sinh động và cụ thể.

Học liệu điện tử

Kèm theo sách giáo khoa Âm nhạc 3

Truy cập trang mạng để xem minh họa trực tuyến: sgk.sachmem.vn

5.6. Một số lưu ý lập kế hoạch dạy học theo thông tư 3866

* Đối với trường học 2 buổi/ ngày

GV Âm nhạc cần đề xuất với nhà trường tổ chức cho HS hoạt động âm nhạc vào buổi học thứ 2 của ngày bằng các hình thức như: Câu lạc bộ hay lớp học Âm nhạc trong đó có thể tổ chức dạy hát, dạy nhạc cụ, đội đồng ca, tốp ca, xem biểu diễn, dạy đàn chuyên biệt. Các hoạt động này nhằm đáp ứng nhu cầu, sở thích, năng khiếu của HS.

* Đối với trường chưa có điều kiện tổ chức học 2 buổi/ ngày

Cần dạy đúng, dạy đủ nội dung và thời lượng của môn học. Ưu tiên hoạt động củng cố giúp HS hoàn thành các nội dung học tập theo mục tiêu, yêu cầu của Chương trình và SGK.

HƯỚNG DẪN XÂY DỰNG KẾ HOẠCH BÀI DẠY

1. QUY TRÌNH THIẾT KẾ BÀI DẠY (GIÁO ÁN)

Khi thiết kế bài dạy (giáo án) GV căn cứ vào nội dung từng tiết học được phân chia trong mỗi chủ đề để biên soạn. Khi dạy mỗi chủ đề sẽ phải biên soạn mục tiêu chung của toàn chủ đề, còn với từng tiết dạy sẽ xác định yêu cầu cần đạt. GV cần tham khảo yêu cầu cần đạt của chương trình Âm nhạc lớp 3 trong văn bản của Bộ để tùy từng chủ đề, tùy từng tiết học vận dụng cho thích hợp. Về quy trình biên soạn kế hoạch dạy học (giáo án) các GV tham khảo ở SGK *Âm nhạc 3* và thực hiện theo những văn bản hướng dẫn của Bộ (chú ý những văn bản mới nhất).

Thông thường khi biên soạn, GV có thể tham khảo mẫu sau đây:

– Với một chủ đề:

Ghi tên chủ đề, nội dung chủ đề.

Xác định mục tiêu: trong đó ghi mục tiêu về năng lực âm nhạc, năng lực chung, phẩm chất chung.

Lưu ý: Không nhất thiết phải nêu đầy đủ tất cả các phẩm chất năng lực chung và riêng vì với mỗi chủ đề căn cứ vào nội dung cụ thể chỉ có thể khai thác một vài phẩm chất, năng lực nào đó phù hợp nhất.

– Với mỗi tiết dạy học:

Ghi nội dung tiết học.

Yêu cầu cần đạt (về phẩm chất, năng lực chung và năng lực âm nhạc cụ thể gắn với bài học).

– Tiến trình hoạt động:

+ Mở đầu (khởi động).

+ Hoạt động hình thành kiến thức mới (khám phá).

+ Hoạt động luyện tập/ thực hành.

+ Vận dụng – Sáng tạo.

+ Dặn dò làm việc ở nhà và chuẩn bị cho tiết sau/ bài sau.

Lưu ý: Tùy theo sự phân chia nội dung tiết học theo mỗi chủ đề, có thể thêm bớt các hoạt động, không nhất thiết tiết nào cũng phải đầy đủ các bước nêu trên.

2. BÀI SOẠN MINH HOẠ

2.1. Hướng dẫn dạy học dạng cấu trúc chủ đề lẻ 1, 3, 5, 7

Chủ đề 1: Lễ hội âm thanh

Nội dung: – Hát: *Múa lân*.

– Đọc nhạc: *Bài số 1*

– Thường thức âm nhạc: *Dàn trống dân tộc*

– Vận dụng – Sáng tạo

Hướng dẫn chi tiết:

Mở đầu tiết học (khởi động) GV tự chuẩn bị.

* Dạy hát bài *Múa lân*

Giới thiệu tên bài, tên tác giả và cho nghe hát mẫu 1 – 2 lần.

Đọc lời ca: GV đọc, cả lớp đọc đồng thanh hoặc 1 – 2 em đọc.

Khởi động giọng (tuỳ theo GV chọn).

Dạy hát:

Thực hiện cách dạy HS hát từng câu hát ngắn theo lối móc xích hoặc đàn cho học sinh nghe giai điệu từng câu hát để HS tự hát lời ca (tự khám phá). HS gõ đệm bài hát theo phách (chú ý bài hát nhịp 2/4 nên phách đầu tiên là phách mạnh, phách thứ 2 gõ nhẹ, ứng với các bông hoa đỏ, hoa vàng).

GV đệm đàn cho HS hát.

Nghe bài hát vận động theo nhịp điệu, sau đó vừa hát vừa kết hợp vận động theo ý thích.

* Đọc nhạc *Bài số 1*

Bài đọc nhạc nhằm ôn lại những kiến thức về đọc nhạc đã được học ở lớp 2, ở đây bài đọc nhạc chỉ sử dụng 6 âm Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La và hình tiết tấu quen thuộc đã học.

Trước khi nhìn vị trí nốt nhạc trên khuông, HS sẽ tập đọc cao độ theo kí hiệu bàn tay. GV cần luyện cho HS nhớ kí hiệu bàn tay. Chúng ta sẽ không chỉ cho HS đọc cao độ theo 2 chiều lên, xuống liền bậc mà có thể cho đọc từng chuỗi vài ba âm không theo thứ tự đó để HS nhớ, có ấn tượng về cao độ nốt nhạc.

Trình tự dạy bài đọc nhạc tham khảo trong SGK nhưng có thể vận dụng linh hoạt.

Khi cho HS vừa đọc nhạc vừa kết hợp vận động theo nhịp, cần chú ý phách mạnh – nhẹ của nhịp 2/4.

Cuối cùng, dạy đọc nhạc có thể kết hợp trò chơi. Ví dụ: Trò chơi gọi tên các nốt nhạc (6 HS đứng xếp thành 1 hàng với 6 tên gọi nốt nhạc). GV đàn lần lượt từng nốt nhạc ứng với tên từng HS: em Đô, em Rê, em Mi,... Các HS phải nhớ tên của mình cùng với cao độ nốt nhạc. Sau đó GV đàn các nốt nhạc thật chậm, nốt nhạc ứng với tên HS thì HS giơ tay... GV đàn sẽ đàn các nốt liền bậc hoặc nốt nhạc cách bậc, có khi GV đàn 2 nốt để gọi tên 2 HS một lúc. Trò chơi này giúp HS phát triển khả năng nghe, nhận ra cao độ nốt nhạc.

* Thường thức âm nhạc *Dàn trống dân tộc*

- GV khởi động bằng cách cho HS nghe âm thanh của một vài loại trống to nhỏ (nếu có) hoặc khai thác trên mạng âm thanh của trống.
- HS quan sát tranh trong SGK.
- Gọi vài HS đọc nối tiếp lời giới thiệu dàn trống dân tộc trong SGK.
- Cho HS nghe hoà tấu trống (khai thác trên mạng).
- HS nêu cảm nhận sau khi nghe.
- GV cho HS phân biệt trống dân tộc với bộ trống thường dùng trong các ban nhạc, dàn nhạc điện tử).
- Cho HS nghe lại trích đoạn dàn trống hội biểu diễn trống dân tộc (khai thác trên mạng).

* Vận dụng – Sáng tạo

Căn cứ vào SGK (lệnh 1, lệnh 2, lệnh 3), GV cho HS thực hiện các hoạt động đó. Ngoài ra có thể tìm những hoạt động khác phù hợp với HS, tùy thuộc vào sự sáng tạo của GV (ví dụ tổ chức trò chơi, câu đố,...).

Ba mạch nội dung Hát, Đọc nhạc và Thường thức âm nhạc sẽ được dạy trong 3 tiết. Gợi ý phân tiết học như sau:

Tiết 1: Dạy bài hát *Múa lân*

Tiết 2: Ôn bài hát + Đọc nhạc *Bài số 1*

Tiết 3: Ôn bài đọc nhạc + Thường thức âm nhạc

Tiết 4: Vận dụng – Sáng tạo.

Chủ đề 3: Vui đến trường

Nội dung: – Hát: bài *Vui đến trường*

– Đọc nhạc: *Bài số 2*

– Nghe nhạc: bài hát *Đi học*

– Vận dụng – Sáng tạo

Hướng dẫn chi tiết:

* Dạy hát bài *Vui đến trường*

Tham khảo hướng dẫn ở chủ đề 1.

Thực hiện cách dạy truyền khẩu từng câu hát ngắn theo lối móc xích hoặc đàn cho HS nghe từng nét nhạc ngắn để HS tự hát lời ca (tự khám phá). HS vỗ tay hoặc dùng thanh phách gõ đệm bài hát theo phách và gõ đệm theo nhịp. Bài hát này có thể cho HS vỗ/ gõ theo tiết tấu lời ca.

* Đọc nhạc *Bài số 2*

Bài này về cao độ sử dụng đủ 7 nốt nhạc trong đó có nốt Đô2, về trường độ chỉ có hình nốt đen, móc đơn và lặng đen, mỗi tiết nhạc gồm 2 ô nhịp, giai điệu tiến hành liên bậc.

Trước khi đọc nốt nhạc trên khuông, GV cho HS luyện tập đọc cao độ theo kí hiệu bàn tay (chú ý động tác tay nốt Si).

Khi đã tập đọc tất cả bài nhạc, GV có thể chia 4 tổp HS đọc nối tiếp theo 4 tiết nhạc, mỗi tiết 2 ô nhịp. Vừa đọc vừa vỗ tay/ gõ theo phách hoặc theo nhịp 2.

Khi đã đọc nhạc tốt, có thể kết hợp vận động cơ thể (vỗ tay lên vai, vỗ lên đùi, đứng giậm chân,...), vỗ tay theo phách mạnh – nhẹ (phách mạnh vỗ tay, phách nhẹ xòe 2 bàn tay....)

* Nghe nhạc *Đi học*

GV giới thiệu bài hát *Đi học* sau đó cho HS nghe 2 lần (GV tự trình bày hoặc nghe qua đĩa nhạc đã thu thanh). Trong khi nghe, GV động viên HS thể hiện các động tác cơ thể hoặc thể hiện cảm xúc cá nhân (đầu lắc lư, chân giậm nhịp, giơ 2 tay và chuyển động cơ thể,...). Đặt câu hỏi cho HS trả lời hoặc nêu cảm nhận về bài hát sau khi nghe.

* Vận dụng – Sáng tạo

GV thực hiện theo 3 lệnh 1, 2, 3 ghi trong SGK, ngoài ra có thể cho HS tập biểu diễn bài hát *Vui đến trường* theo hình thức đơn ca, song ca, tổp ca, vừa hát vừa làm động tác phụ hoạ,...

Ba mạch nội dung chính sẽ được dạy trong 3 tiết, tiết thứ tư là hoạt động vận dụng/ sáng tạo. Gợi ý phân chia nội dung các tiết như sau:

Tiết 1: Dạy bài hát *Vui đến trường*

Tiết 2: Ôn bài hát *Vui đến trường* + Đọc nhạc *Bài số 2*

Tiết 3: Ôn đọc nhạc + Nghe nhạc bài *Đi học*

Tiết 4: Vận dụng – Sáng tạo

2.2. Hướng dẫn dạy học dạng chủ đề chẵn 2, 4, 6, 8

Chủ đề 8: Vui đón hè

Nội dung: – Hát: *Hè về vui quá*

– Nhạc cụ: *Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ*

– Thường thức âm nhạc: *Cá heo với âm nhạc*

Hướng dẫn chi tiết:

Tham khảo 2 chủ đề trên (1, 3)

* Dạy bài hát *Hè về vui quá*

GV hát mẫu kết hợp với nhạc đệm.

Hướng dẫn HS đọc lời ca theo tiết tấu 2 câu hát đầu tiên của bài:

Hè lại đến khi phố phường đỏ thắm hoa phượng.

Hè lại đến khi tiếng ve rộn ràng hát ca.

GV chia câu hát cho phù hợp và đánh dấu chỗ lấy hơi. GV đàn và hát mẫu từng câu cho HS hát theo hoặc đàn giai điệu từng câu để HS hát theo (chú ý hát những nốt ngân dài 2 phách). Sau đó HS hát cả bài, GV lắng nghe để sửa sai (nếu có). Cuối cùng cho HS hát với nhạc đệm (vỗ tay/ gõ đệm theo phách mạnh – nhẹ hoặc đệm theo nhịp 2).

* Nhạc cụ *Thể hiện các hình tiết tấu bằng nhạc cụ gõ*

+ Gõ theo hình tiết tấu.

+ Gõ đệm cho bài hát *Hè về vui quá*.

GV cho HS luyện tập kĩ hình tiết tấu bằng các nhạc cụ gõ trước khi tập đệm cho bài hát. GV có thể chia lớp thành 2 tốp: một tốp gõ đệm, một tốp hát rồi đổi bên. Sau khi HS hát/ gõ đệm thành thục mới tổ chức cho HS vừa hát vừa tự đệm.

Gợi ý thêm: hát và vận động cơ thể (thực hiện động tác vỗ tay rồi vỗ vai phải – vai trái cho phù hợp với lời hát và nhịp điệu).

* Thường thức âm nhạc *Cá heo với âm nhạc*

GV dùng lời kết hợp với các phương tiện nghe – nhìn, tranh ảnh để dẫn dắt vào nội dung bài. GV cho HS đọc câu chuyện. Sau khi một vài HS nhắc lại nội dung câu chuyện, trả lời câu hỏi, GV đàn giai điệu nhạc trong SGK (trang 59) cho HS vận động theo cảm nhận riêng của HS.

Ôn tập cuối học kì và ôn tập cuối năm

Có 2 tiết dành cho ôn tập, kiểm tra đánh giá cuối học kì I và 2 tiết cho cuối năm.

GV dành 1 tiết để ôn tập các bài hát, bài đọc nhạc và một số bài tập ghi trong SGK. Khi ôn tập có thể kết hợp đánh giá kết quả học tập của HS theo nhóm hoặc cá nhân. Tiết thứ 2 chủ yếu kiểm tra đánh giá tới từng HS. Cách kiểm tra đánh giá sẽ thực hiện theo hướng dẫn của Vụ Tiểu học – Bộ GD và ĐT. Với môn Âm nhạc, GV lưu ý đánh giá năng lực *thể hiện âm nhạc* của HS qua các bài hát hay bài đọc nhạc. Năng lực *hiểu biết và cảm thụ* qua việc trả lời các câu hỏi hay thực hiện các bài tập. Còn năng lực *vận dụng sáng tạo* qua hoạt động biểu diễn hay các hoạt động tập gõ đệm theo các hình tiết tấu, trò chơi,...

Nói chung 4 tiết ôn tập cuối học kì và cuối năm cần được thực hiện nhẹ nhàng, linh hoạt, không gây tâm lí căng thẳng với HS. Cần nhớ rằng, trong quá trình thực hiện các chủ đề trong suốt năm học GV đã phải chú ý đến năng lực và kết quả học tập của mỗi HS. Khi đánh giá cuối kì và cuối năm chỉ là một dịp để khẳng định kết quả chung nhưng cần động viên, khuyến khích HS là chính. Không nên để HS phải mất tự tin và lo sợ, chán nản về kết quả học Âm nhạc của mình.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Biên tập nội dung: CAO TUYẾT MINH

Thiết kế sách: NGUYỄN THÚY LOAN

Trình bày bìa: PHẠM VIỆT QUANG

Sửa bản in: CAO TUYẾT MINH

Chế bản: CÔNG TY CP ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC HÀ NỘI

– Sách điện tử: *hanhtrangso.nxbgd.vn*

– Tập huấn online: *taphuan.nxbgd.vn*

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

TÀI LIỆU BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN

SỬ DỤNG SÁCH GIÁO KHOA

MÔN ÂM NHẠC LỚP 3

BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Mã số:

Inbản, (QĐ) khổ 19 x 26.5cm

Đơn vị in: địa chỉ

Số QĐXB: ../CXBIPH/.../GD

Số ĐKXB: /QĐ - GD - HN ngày ... tháng ... năm 20...

In xong nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

